

Bayesovské metody 3 -Stat. rozh.fce

5. října 2020

- 1 Statistické rozhodovací funkce

Outline

Bayesovské
metody
3-Stat.
rozh.fce

Outline

Statistické
rozhodo-
vací
funkce

1 Statistické rozhodovací funkce

Statistické rozhodovací funkce

Formulace problému

$\mathbf{X} = (X_1, \dots, X_n)^\top$ – náhodný vektor s hustotou $r(\mathbf{x}|\theta)$ vzhl. k σ -konečné míře ν_n na $(\mathcal{R}^n, \mathcal{B}^n)$, parametr $\theta \in \Theta$

$\theta = (\theta_1, \dots, \theta_k)^\top$ – vektor konstant (klasický přístup) nebo náhodný vektor (bayesovský přístup)

Množina možných rozhodnutí o parametru θ – $\mathcal{D}$

d - prvek množiny $\mathcal{D}$, rozhodnutí o parametru θ

$L(\theta, d)$ – ztráta, je-li skutečná hodnota parametru θ a naše rozhodnutí d ; ztrátová funkce def. na $\Theta \times \mathcal{D}$, měřitelná fce, obvykle nezáporná

$\delta(\mathbf{x})$ – rozhodovací funkce, proměnné $\mathbf{x}$, $\delta(\mathbf{x}) \in \mathcal{D}$ pros. $\mathbf{x}$

$R(\theta, \delta) = EL(\theta, \delta(\mathbf{X})|\theta)$ – riziko, riziková funkce

Δ – množina možných rozhodovacích funkcí

(Θ, Δ, R) – Statistický rozhodovací problém

Příklad $X_1, \dots, X_n$ – náhodný výběr z alternativního rozdělení s parametrem $\theta \in [0, 1]$,
 $\Theta = [0, 1]$,

množina možných rozhodnutí $\mathcal{D} = [0, 1]$, Δ – množina možných odhadů,

$L(\theta, \delta(\mathbf{X})) = (\theta - \delta(\mathbf{X}))^2$ – ztrátová fce

$R(\theta, \delta(\mathbf{X})) = E\left((\theta - \delta(\mathbf{X}))^2 | \theta\right)$ – riziková fce

$H_0 : \theta \in \Theta_0$ versus $H_1 : \theta \in \Theta_1 = \Theta - \Theta_0$,

$\mathcal{D} = \{d_0, d_1\}$, $d_i = \{H_i \text{ platí}\}$

$L(\theta, d_i) = 0$, $\theta \in \Theta_i$, $i = 0, 1$, $L(\theta, d_i) = a > 0$ $\theta \notin \Theta_i$

Optimalni rozhodovací funkce – minimalizuje rizikovou funkci $R(\theta, \delta(\mathbf{X}))$ vzhledem k $\delta(\mathbf{X})$ v nějakem smyslu

V přednášce budeme uvažovat minimalizaci tzv. **bayesovskou rizikovou fci**

$$\rho(q, \delta) = E\left(R(\theta, \delta) | \theta\right) = EL(\theta, \delta)$$

bayesovská rozhodovací funkce $\delta_*(\mathbf{x})$ – minimalizuje $\rho(q, \delta)$

Jiná možnost – **minimax** – minimalizuje se $\max_{\theta} R(\theta, \delta) | \theta$

Podíváme se na bayesovskou rizikovou fci s apriorní hustotou $q(\cdot)$

$$\begin{aligned}\rho(q, \delta) &= EL(\theta, \delta(\mathbf{X})) = \int_{\Theta} \int_{\mathcal{R}_k} L(\theta, \delta(\mathbf{x})) \frac{r(\mathbf{x}|\theta)q(\theta)}{r(\mathbf{x})} r(\mathbf{x}) d\lambda(\theta) d\nu_n(\mathbf{x}) \\ &= \int_{\mathcal{R}_n} \left[\int_{\Theta} L(\theta, \delta(\mathbf{x})) \pi(\theta|\mathbf{x}) d\lambda(\theta) \right] r(\mathbf{x}|\theta) q(\theta) d\nu_n(\mathbf{x})\end{aligned}$$

Tedy pro zvolené $q(\cdot)$ a $\mathbf{x}$ stačí **minimalizovat**

$$\int_{\Theta} L(\theta, \delta(\mathbf{x})) \pi(\theta|\mathbf{x}) d\lambda(\theta) = E(L(\theta, \delta(\mathbf{X})) | \mathbf{X} = \mathbf{x})$$

vzhledem k $\delta(\mathbf{x})$. Toto pak vede k definici rozhodovací funkce, která je bayesovská rozhodovací funkce $\delta_*(\mathbf{x})$ pro skoro vs. $\mathbf{x}$ vzhledem k míře ν_n .

Toto dává návod, jak určit $\delta_*(\mathbf{x})$, kde za $\mathbf{x}$ dosadíme realizaci $\mathbf{X}$

Příklad 1, pokračování. Problém určení IQ sledovaného dítěte.

Výsledek testu X má rozdělení $N(\theta, 100)$, θ je IQ sledovaného dítěte. θ má rozd. $N(100, 225)$ – to vyjadřuje informaci o možných hodnotách θ před provedením testu. Aposteriorní rozdělení θ při daném X je normální

$$N\left(X \frac{225}{225 + 100} + 100 \frac{100}{225 + 100}, 69, 23\right)$$

Pro ztratovou funkci $L(\theta, \delta(\mathbf{x})) = (\theta - \delta(\mathbf{x}))^2$ dostaneme bayesovskou rozhodovací fci $X \frac{225}{225+100} + 100 \frac{100}{225+100}$

Příklad. Předpokládejme $\Theta = \{\theta_1, \theta_2\}$ a $\mathcal{D} = \{d_1, d_2\}$ a uvažujme ztrátovou funkci

$$L(\theta_i, d_i) = 0, \quad i = 1, 2$$

$$L(\theta_1, d_2) = a_1$$

$$L(\theta_2, d_1) = a_2$$

a

$$P(\theta = \theta_1) = \xi, \quad P(\theta = \theta_2) = 1 - \xi, \quad \xi \in (0, 1)$$

Pak pro bayesovskou rizikovou funkci máme

$$\rho(\xi, \delta) = a_1 \xi P(\delta(X) = d_2 | \theta = \theta_1) + a_2 (1 - \xi) P(\delta(X) = d_1 | \theta = \theta_2),$$

kde $P(\delta(X) = d_2 | \theta = \theta_1)$ a $P(\delta(X) = d_1 | \theta = \theta_2)$ jsou pravděpodobnosti podmíněných rozdělení. Bayesovská rozhodovací funkce δ_* minimalizuje $\rho(\xi, \delta)$ vzhledem k δ .

Definujme rozhodovací funkci δ_0 předpisem

$$\delta_0(X) = d_1 \quad a_1 \xi \cdot r(x|\theta_1) > a_2 (1 - \xi) \cdot r(x|\theta_2)$$

$$= d_2 \quad a_1 \xi \cdot r(x|\theta_1) < a_2 (1 - \xi) \cdot r(x|\theta_2)$$

$$= \text{lib.} \quad a_1 \xi \cdot r(x|\theta_1) = a_2 (1 - \xi) \cdot r(x|\theta_2)$$

Pro libovolnou rozhodovací funkci δ platí

$$\begin{aligned} & a_1 \xi P(\delta_0(X) = d_2 | \theta = \theta_1) + a_2 (1 - \xi) P(\delta_0(X) = d_1 | \theta = \theta_2) \\ & \leq a_1 \xi P(\delta(X) = d_2 | \theta = \theta_1) + a_2 (1 - \xi) P(\delta(X) = d_1 | \theta = \theta_2) \end{aligned}$$

Odvození $a = a_1\xi$ a $b = a_2(1 - \xi)$

$$\begin{aligned} aP(\delta(X) = d_2 | \theta = \theta_1) + bP(\delta(X) = d_1 | \theta = \theta_2) \\ &= a \int_{\delta(X)=d_2} r(x|\theta_1) d\nu(x) + b \int_{\delta(X)=d_1} r(x|\theta_2) d\nu(x) \\ &= a + \int_{\mathcal{R}_k} I\{\delta(X) = d_1, \delta_0(X) = d_1\} (-ar(x|\theta_1) + br(x|\theta_2)) d\nu(x) \\ &\quad + \int_{\mathcal{R}_k} I\{\delta(X) = d_1, \delta_0(X) = d_2\} (-ar(x|\theta_1) + br(x|\theta_2)) d\nu(x) \end{aligned}$$

Platí

$$\begin{aligned} &\int_{\mathcal{R}_k} I\{\delta(X) = d_1, \delta_0(X) = d_1\} (-ar(x|\theta_1) + br(x|\theta_2)) d\nu(x) \\ &\quad \geq \int_{\mathcal{R}_k} I\{\delta_0(X) = d_1\} (-ar(x|\theta_1) + br(x|\theta_2)) d\nu(x), \\ &\int_{\mathcal{R}_k} I\{\delta(X) = d_1, \delta_0(X) = d_2\} (-ar(x|\theta_1) + br(x|\theta_2)) d\nu(x) \geq 0 \end{aligned}$$

Odtud již plyne tvrzení.

Diskuse